

Circarii Soarelui

Crezul artiștilor de la Cirque du Soleil este categoric: „Totul e posibil”. Chiar și să-l faci pe Icar să cadă din cer în mijlocul pădurii amazoniene ce se înalță pe scena Royal Albert Hall. De Diana-Florina Cosmin

Varekai, titlul spectacolului cu care trupa Cirque du Soleil s-a întors, după o absență de doi ani, la Londra, înseamnă, în dialectul Romani, „oriunde”. Pentru cei peste cincizeci de circari de 18 naționalități, „oriunde” ar putea foarte bine să fie sinonim cu „acasă”. Pe scena înțesată de creaturile unui basm supraréalist, Varekai a recreat o altă „Arcă a lui Noe”. Dacă aș fi numărat și toate naționalitățile spectatorilor veniți la începutul lunii februarie să-i vadă pe saltimbanci luptându-se cu forța gravitațională, înălțimea, echilibrul și, în general, luându-l peste picior pe Newton cu toate legile fizicii, s-ar fi putut spune că Turnul Babel s-a mutat în celebra sală

Royal Albert Hall. Între cele două „lumi”, două personaje create pentru hazul sau mai degrabă penibilul momentului se agită printre spectatori, înainte de începerea spectacolului, jucând rolul de plasatori neîndemânatici.

CHIPSURI ARTISTICE. Profitând de audiența pestriță, cei doi comici - australianul Steven Bishop și canadianca Mooky Cornish - au îndrăznit mici glumițe de neconceput pentru publicul obișnuit al Royal Albert Hall: s-au aruncat în brațele unor spectatori, au fluierat doamne și domnișoare, ba chiar au lipit peruci blonde pe capul unor domni onorabili trecuți de prima tinerețe. În pauzele dintre

momentele de acrobație, cei doi aveau să revină, pe rând, în rol de magicieni neîndemânatici sau cântăreți fără talent. Deși amuzante, scheciurile celor doi au părut intercalate ca nuca-n perete între momentele de maximă tensiune ale circarilor. După o repriză de „dans în aer” pe o sârmă așezată la 20 de metri de sol, fără plasă de siguranță, imaginea lui Mooky Cornish încercând să-și strecoare formele rubensiene printr-o rachetă de tenis îți lăsa o senzație similară cu cea de a... ronțai chip-suri la un dineu cu fructe de mare și foie gras. A nu se înțelege, însă, că inimitabila trupă Cirque du Soleil oferă altceva decât o experiență de divertisment pur! Așa cum nu te duci la o piesă de teatru cu

Acțiunea se desfășoară într-o pădure de nuiile suprarealistă

Zoe Wanamaker pentru decoruri și nici la un concert al lui Carreras așteptându-te la o coregrafie de „Lord of the Dance“, la show-ul Cirque du Soleil nu trebuie să te străduiești să pătrunzi povestea și nici nu ai de decodificat mesaje profunde.

Intriga se poate rezuma printr-o singură propoziție: în mijlocul unei păduri luxuriante de la poalele unui vulcan, un Icar modern se prăbușește printre viețuitoarele unui viitor science-fiction, care îl învață să zboare din nou. Atât. Atmosfera de „Alice în Țara Minunilor“, transplantată în cadru exotic, este doar un pretext pentru un spectacol de acrobație, dans prin aer și melodii interpretate „live“ de o orchestră formată

Este de datoria noastră să nu predăm lumea în mâinile proștilor și să arătăm oamenilor că totul este posibil!

din șapte muzicieni și doi soliști. Fiecare dintre cei peste 50 de membri ai trupei este un artist total: acrobat, dansator, chiar și clovn. Asta le permite să se metamorfozeze miraculos în libelule, copaci, reptile și... rădăcini de legume, după cum scrie în scenariul spectacolului.

Priviți din primul rând de scaune – un noroc pe care încă nu mi-l explic pe deplin, având în vedere că biletele la spectacol s-au vândut ca pâinea caldă – „circarii Soarelui“ par niște roboți invincibili, identici sub straturile groase de machiaj. Abia când răsfoiești broșura de prezentare, personajele capătă chip concret, zâmbet

și naționalitate. Icar, interpretat de maghiarul Mark Halasi, pare un adolescent cu zâmbet

larg pe lângă care ai trece pe stradă fără să-l bagi în seamă. Pe scenă, însă, la 20 de metri înălțime, Halasi face balet pe un „năvod“ de mărimea unei fețe de masă: se unduiește ca un pește, se răsucește, se prăbușește – controlat – în gol și în cele din urmă urcă din nou până în vârful cupolei Royal Albert Hall, având ca unic punct de sprijin... ceafa.

Pe bună dreptate, ca să fii cucerit de Cirque du Soleil nu trebuie nici măcar să-ți placă cirul. Ba chiar poți foarte bine să nu fi pășit în viața ta în vreo arenă cu clovni, lei și elefanți. Pe rând, în aplauzele furtunoase ale sălii, mai intră trei puști de origine asiatică, care par să fi făcut acrobații înainte de a învăța să meargă, un jongleur care scuipe... mingi de ping-pong, acrobați care sar în aer și aterizează unul pe tălpile celuilalt sau o trupă de dansatori georgieni care dau roată scenei în piruete făcute pe... genunchi.

Că veni vorba, naționalitățile din estul Europei pot deveni o sursă de confuzii chiar și pentru o mașinărie de marketing care „produce“ aproape un miliard de dolari pe an: pentru cinci dintre artiștii est-europeni, țara de origine înscrisă în broșură este

defuncta... „Yugoslavie“. Oricât ar fi de suprarealist, basmul se termină tot în stil american: cu happy-

end. Icar se îndrăgostește de o prințesă, iar ultimele acorduri muzicale se derulează în ritm alert, cu artiștii zburând prin aer și alunecând pe două „cearșafuri“ imense prinse în forma literei V.

ARTA CA INDUSTRIE. După căderea cortinei, începe spectacolul cumpărăturilor. Făcându-ți loc cu greu prin furnicarul de oameni din magazinul de suveniruri Cirque du Soleil, aflat în incinta Royal Albert Hall, realizezi că nu ai asistat la un

simpliciu show de circ, ci la un act artistic care a născut o industrie. În urmă cu un an, avusesem ocazia să admir

sala de spectacole nou-nouță inaugurată special pentru Cirque du Soleil în incinta hotelului Bellagio din Las Vegas.

La momentul respectiv, n-am înțeles fascinația pentru trupa fondată de fostul circar - actual miliardar Guy Laliberté și nici ardoarea cu care turiștii veniți în cel mai „păcătos“ oraș din lume își cheltuiau ultimii bani încă nepierduți la ruletă sau blackjack pe tricouri, suporturi de pahare și brelocuri cu Cirque du Soleil. De data asta, luând-o pe jos prin gerul londonez

„Icarul“ din Văreka își face urcarea, triumfal, sprijinit doar în ceafă

Mooky Cornish și Steven Bishop au jucat rolul păcălicilor

spre stația de metrou South Kensington, cu punga mea branduită „Varekai“, în care selăfăiau nimicuri de vreo douăzeci de lire sterline, i-am înțeles, ba chiar m-am simțit aproape solidară.

Deși e greu să distilezi procentele de artă, show și marketing care se amestecă în formula de succes a Cirque du Soleil, acrobații din „Yugoslavia“ te fac să-ți dorești să fii o parte din spectacol. Fie că asta înseamnă, în prozaica ta existență, să-ți bei apa dintr-o cană cu fotografia dansatorilor georgieni sau să-ți scrii declarația de impozit cu un stilou Cirque du Soleil cu inscripția „Tout est possible“.

ILUZII DE VÂNZARE. Nu pot să nu mă întreb câți din cei 40 de milioane de oameni care au asistat la spectacolele Cirque du Soleil din 1984 încoace au plecat acasă cu certitudinea că brelocul de cinci lire sterline agățat de cheile de la birou îi va face să se simtă puțin mai mult „Icari“ decât salariați, oameni de afaceri sau părinți și le va reînvia aceeași emoție încărcată de adrenalină din seara petrecută în „pădurea de nuiele“ de la Royal Albert Hall.

În orice colț al lumii, când cineva își deschide portofelul pentru un bilet la un spectacol sau un produs Cirque du Soleil, ceea ce cumpără cu adevărat este iluzia comercializată magistral de Dominic Champagne, scenaristul și regizorul spectacolului Varekai: „În aceste vremuri tulburi, este de datoria noastră să nu predăm lumea în mâinile proștilor și ale nebunilor și să le arătăm oamenilor că totul, absolut totul!, în această viață, este posibil!“.

METALE PREȚIOASE

Un japonez la Curtea aurarilor britanici

La câțiva metri de catedrala Sf. Paul din Londra, pe Foster Lane, o străduță îngustă cu aspect de uliță, se ascunde sediul unei bresle din alte timpuri: aurarii. Clădirea Goldsmith Hall - un fel de „Uniune a Aurarilor Britanici“ - stă neclintită din 1339, iar interiorurile sale s-au transformat, în timp, în echivalentul cultural-artistic al unui magazin Tiffany's. Cu o mică diferență: de la Goldsmith Hall ieși așa cum ai intrat - cu portofelul intact. Accesul este liber, iar un englez cu aer de valet britanic de lux te îndeamnă, politicos, să admiri după pofta inimii cea mai nouă expoziție „Silver Waves“ a lui Hiroshi Suzuki. Până la începutul lunii martie, vasele de aur și argint masiv ale japonezului cu nume de motor de mare viteză se află dincolo de vitrinele de sticlă ce amintesc de boutique-urile Cartier sau Van Cleef and Arpels de pe Sloane Street.

FĂRĂ SCHIȚE. Deși este un artist „de nișă“, creațiile lui Suzuki pot fi admirate în muzee din șase țări, ca și în nenumărate colecții private. Ce poate avea atât de deosebit o vază din argint? Una semnată de Suzuki are cel puțin două particularități. Prima dintre ele: inspirația din mișcările mării și ale valurilor. Imaginea nisipului vălurit de după retragerea refluxului se regă-

sește întocmai pe suprafața lustruită, aspră sau solzoasă a vazelor din colecția „Aqua Poesy“. Cea de-a doua particularitate, tehnică de această dată, care-l face

pe Suzuki deosebit, este modul în care japonezul „vorbește“ cu argintul și aurul pur: prin intermediul unui... ciocan de lemn.

„Zgomotul ritmic al ciocanului care lovește metalul este mai bun decât orice meditație“, afirmă Suzuki în filmul de prezentare. Deși majoritatea artiștilor dese-

nează o schiță înainte de a începe creația propriu-zisă, pentru Suzuki actul artistic are un singur pas: sculptatul sau, mai bine zis, „dansul“ ciocanului de lemn. Riscant, dar mult mai spontan și mai creativ. „Dacă aș face întâi o schiță, rolul meu de creator s-ar încheia acolo. Nici n-ar mai fi nevoie să sculptez eu“, crede el. Ideea de a admira o vază din aur masiv creată dintr-o singură suflare, după inspirația de moment a artistului, face expoziția Silver Waves o excepție cuceritoare în secolul computerizării.

Pentru un japonez naturalizat în Marea Britanie, chiar și obiectul artistic ales - vază - este unul neașteptat de european. Din timpurile Renașterii până la Art Nouveau, artiștii plastici europeni au trăit o „poveste de dragoste“ fără sfârșit cu vasele. Suzuki a reușit, însă, cu precizie japoneză, să fie primul care le modelează „dintr-o singură suflare“.

— Diana-Florina Cosmin

Vazele lui Suzuki reproduc imaginea nisipului după reflux